

Väljast tuulik, seest saun

Saaremaa metsade vahel Haeska külas on omapärane taluõu. Pealtnäha traditsiooniline ehtsaaremaine vaikne kena kohake.

1930-ndail aastail ehitatud asunikatalu õuele juhatab traditsioonilist laadi roigasaiaa ääristatud tee. Pilku püüab uhke roogkatusega maakelder, puude varjus kõssitab vana suitsusaun ja tagapool vaatav väärrika uhkusega vastu pukk-tuulik.

Ei oskaks arvatagi, et see tuulik peidab endas hoopis täiesti kaasaegset sauna.

2003. aastal otsustas peremees Suido Krumm ehitada oma õuele tuuliku. See pälvis auhinna ka maakonna pukk-tuulikute konkursil.

Krummi esialgne plaan oli muretseda oma õuele vana tuulik, kuid see osutus liiga lagunenuks. "Ja uue sauna tahtsin ka nagunii ehitada, nii mõtle-singi teha mõlemad korraga. Ainuke asi, mida käisin Angla tuulikute juures vaatamas, oli – kummale poole jäävad tiibade labad," räägib meistrimees, kes kogu ehitise oma pea ja kätega valmis teinud.

Olgugi et tuulik paistab nagu päris, ei saa tiivad tegelikult pöörelda. Põhimõtteliselt oleks võimalik tiivad käima panna, kui sees ümberehitus teha. Siis aga ei jääks pisikesele saunale enam ruumi.

Saunalistel on päris põnev ronida ülemisele korrusele leiliruumi ja pärast jälle allapoole riietuma.

Vesi tuleb maja juurest tsentralsest pumbast torusid kaudu üles. Soojaveepaak on paigaldatud nii, et kui saunahju kütta, läheb ka vesi soojaks. Kogu veevõrk on väljastpoolt nähtamatu, peidetud pukk-tuuliku maakividest laotud alusesse.

Nii ka tuulikut nurkadest toetavad neli posti. Läbi ehitise korruste seisab keskmine post, nagu ikka pukk-tuulikuil.

Tuuliku fassaadiks on männipuu servamata lauad, mis üle värvitud pähkli tooni Pinotexiga. See on püsinud peal uuendamata juba seitse aastat. Ka seestpoolt paistab ehitise üsna uus. Siseseinte laudu kaitseb mattlakk.

Selle aja jooksul on tuulik-saun end igati õigustanud – leil on hea. Kiitvaid sõnu ütlevad nii peremees kui külalised.

Õuel on ka vana, kuid täiesti toimiv suitsusaun. Vali, kumba soovid. Aga juhtub, et ühekor-

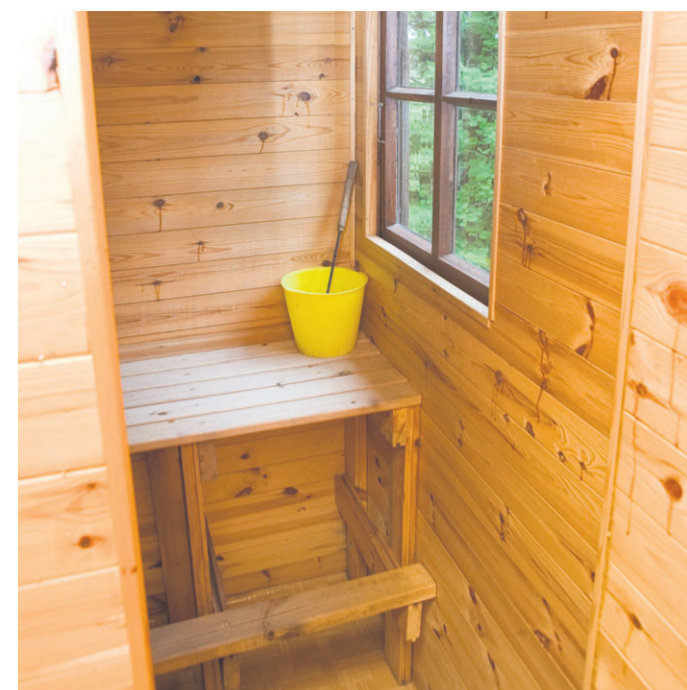

Kaks ühes idee tuli Suido Krummile seoses vajadusega sauna järele ja sooviga ehitada oma õuele tuulik.

raga on kasutusel mõlemad saunad. Kuna vanas saunas toimivad vanad kombid – ilma veevärgita –, jooksevad laise-

mad suitsusaunalised tuulikuse duši alla.

Svea Aavik

Privaatne saun paarile: najalt rohkem kui kaks inimest pisikestesse ruumidesse ei mahu.

Kliimaseadmeid ei tohi paigaldada kortermaja välisfassaadile

Monika Sulg,

EKÜL-i jurist

Sageli on korteriühistu ja korteriomani vaheliste vaidluste allikaks korterelamute fassaadile paigaldatud lisaseadmed. Kuidas käituda, sellele annab vastuse ühe Eesti Korteriühistute Liidu liikmesühistu kohtuvaidlus.

Kohtuvaidluse käigus tõusetus kaks olulist küsimust: kas välisfassaadile on lubatud seadmete paigaldamine ja kas seadme paigaldamise keelamisega rikuti omaniku õigusi omandi kasutamise ja kasutamise osas.

Korteriühistu vastu pöördus kohtusse korteri valdaja, kellele korteriomani oli andnud kirjaliku nõusoleku kliimaseadme paigaldamiseks, kuid nõuti, et see tuleb panna välisfassaadile.

Pärast kliimaseadme paigaldamist välisfassaadile otsustas korteriühistu üldkoosolek, et see tuleb sealt maha võtta. Nii ka tehti.

Korteri valdaja aga leidis, et tema õigusi on rikutud, ning andis asja kohtusse. Ta soovis teada, kas tal on õigus paigaldada välisfassaadile kliimaseadme, samuti soovis ta tuvastada, et ühistul puudub kliimaseadme mahavõtmise õigus ning ta peab selle olemasoluga välisfassaadil nõustuma.

Korteriühistu lähtus järgmistest aspektidest:

1. Korteriomandiseaduse (KOS) kohaselt on korteriomand omandi ehitise reaalsena üle, millega on püsivalt ühendatud mõtteline osa kaasomandist, mille juurde reaalsena kuulub.

2. Kaasomandi esemeks on maatükk ning ehitise osad ja seadmed, mis KOS järgi ei kuulu ühegi korteriomandi reaalsena hulka ega ole ka kolmandate isikute omandis.

3. Vastavalt seadusele ei ole ehitise ja selle osad ega ehitise püsimiseks või korteriomani ke ühiseks kasutamiseks vajalikud seadmed korteriomani reaalsaks ka siis, kui need asuvad korteriomandi reaalsena piires.

Eeltoodust tulenevalt on korterelamu välisfassaad korteriomani kaasomandis ning ei kuulu ühegi korteriomandi reaalsena hulka, seega ei ole ühelgi korteriomani õigust omavoliliselt muuta elamu välisfassaadi.

Harju kohus korteri valdaja kaebust ei rahuldanud. Kohus põhjendas, et igal korteriomani on õigus korteriomandi hulka kuuluvat kaasomandit kasutada ja vallata selliselt, et see haakuks vastavate hoonosade olemusliku funktsionaalsusega.

Välisfassaadile olemusliku kasutamise viisi hulka aga ei kuulu kliimaseadme või mõne muu seadme paigaldamine. Vastasel juhul võiks iga korteriomani sinna midagi

paigaldada ja varsti oleksid välisfassaadid täis kliimaseadmeid, SAT-TV antennid jms.

Maja välisfassaadil primaarseks funktsiooniks on maja kandevõime tagamine, maja kaitse ilmastiku mõjutuste eest, sisekliima tagamine jms.

Asjaolu, et korterivaldaja kasutab korterit, mille reaalsena paikneb ruumiliselt just selle konkreetse välisfassaadi osa taga, ei anna korterivaldajale teistsugust ega suuremat välisfassaadi kasutamise ega valdamise õigust.

KOS kohaselt võib korteriomani teha suuremaid ümberkorraldusi üksnes kõikide korteriomani kokkuleppe olemasolul.

Korteri valdaja leidis samuti, et korteriühistu on süüdi tema halvas tervislikus seisundis. Kohus hindas, kas võis olla mingit seost korteriühistu tegevuse ja korteri valdaja tervisliku seisundi vahel, kuid sellist seost ei tuvastatud.

Korteri valdaja ei jäänud Harju maakohu otsusega rahule ning kaebas selle edasi Tallinna ringkonnakohtule, kes jättis maakohu otsuse muutmata.

Seega võib kokkuvõtteks öelda, et korteriomani ei puudub õigus omavoliliselt ja ilma kõikide korteriomani nõusolekuta paigaldada kaasomandi osale seadmeid.

Suvi on majade värvimise aeg

Algus lk 1

Puidu värvimine esmakordselt

1. Lihvi kergelt liivapaberiga. Eemalda lihvimistolm.
2. Pintselda oksakohad ja teised vaigused kohad oksalaki või spetsiaallakiga.
3. Värv kruntvärviga, mille toon peaks olema valitud kattevärviga sarnane.
4. Pahtelda ja lihvi pind ühtlaseks.
5. Krundi pahteldatud kohad uuesti.
6. Kanna peale kattevärv. Siledama lõpptulemuse saamiseks lihvi pind enne värvimist ja eemalda hoolikalt tolmu. Lateksvärviga värvitakse pind üks kord, alküüd-õlivärviga 1–2 korda.

Millist tüüpi värvi kasutada?

Värvi sama tüüpi värviga, mida on kasutatud varem. Kui tegemist on linaõlivärviga, siis õlivärviga, kui lateksvärviga, siis jätkka sellega jne.

Värvi võib ka vahetada ja värvida lateksvärviga varem alküüdvärviga kaetud pinda, kuid siis tuleb lateksit kasutada ka tulevikus.

Lateksvärviga kaetud pinda katmine alküüdvärviga ei ole soovitatav. Kui tahetakse lateksvärviga asemel kasutada mõnda muud tüüpi värvi, tuleb vana värv täiesti eemaldada, nii et puit puhas oleks.

Per Hemgren, Henrik Wannfors "Maja ABC" Kirjastus Sinisukk

Milline värv hingab ja kas see on oluline?

Mõnikord arvavad ka asjatundjad, et õlivärvi on välisfassaadide puhul parem kasutada, kuna see on avatud ja "hingab", samal ajal ei ole "plastvärv", st lateks, selle vastupidiste omaduste tõttu eriti soovitatav.

"Plastvärv" on veidi kehvema maine omandanud sellepärast, et algul ei osatud neid värve õigesti kasutada. Tegelikult on "plastvärv" mitmeid kordi õhurikam kui õlivärv. Selle värvi kasutamisest tekkinud kahjustuste põhjus on tavaliselt see, et enne "plastvärviga" värvimist ei kaetud pinda korralikult puidusse tungiva kruntvärviga.

See, kas värv "hingab" või mitte, on vähetahtis. Oluline on selle võime puidu sisse tungida ja selle poorid täita. Kui puidu poorid on õli või värviga täidetud, on puit mädanemise eest kaitstud. Linaõli ja teised õlid on puidu sisse tungivate omadustega ja seepärast kaitseb õlivärv puitu hästi. Lateksvärv jääb puidu pinnale kilena ega tungi pooridesse. Värvikihi all tekib seega mikrokliima, mis on soodne hallituste ja mädanike arenemiseks.

"Ilmareegel"

Värvi siis, kui tingimused on õiged:

- * kuiv ilm
 - * vähemalt 5 kraadi sooja
 - * värvitavatele pindadele ei paista otse päikest (välja arvatud tõrvamine).
- Parim aeg värvimiseks on seega hiliskevadest varasügiseni. Kevadel on ilmad sageli kuivemad kui sügisel. Kõige sobilikum aeg värvimiseks on varasuvi.